بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ހުކުމް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/360
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް: އަޙްމަދު ސާން، ވ. މަލިސާ / މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
އިސްފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫން
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަމީމް

ހުކުމް ތާރީޚު: 28 ޛުލްޤަޢިދާ 1442 / 08 ޖުލައި 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 13 ސަފަރު 1440 / 22 އޮކްޓޫބަރު 2018

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 1289/Cr-C/2017
- **ނިންމި ކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން
- **ޙުކުމްކުރި ތާރީޚް:** 22 ނޮވެމްބަރު 2017
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 20 ޖޫން 2018

- ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާގެ ރައުޔު. (މިރައުޔަށް އިސް ފަނޑިޔާރު ހާތިފް ހިލްމީއާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ދައުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [1] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[2]

4. މިޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާ ކުރެވުނު ފަރާތަކީ މާލެ / ގ. މަލީޝާ، އަހްމަދު ސަމާން (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A117405) އެވެ.

މައްސަލައިގެ ކުރު ޚުލާޞާ:

5. އަހްމަދު ސަމާން 08 އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހުގެ 16:15 ހާއިރު، ގދ. ތިނަދޫ/ [illegible] 3 ނަންބަރު ކޮޓަރިގައި، 16 އަހަރުގެ ކުޑަ ކުއްޖަކާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮޓަރިގައި [illegible] [illegible] އެކުއްޖާގެ [illegible] ގައިގާ، [illegible] [illegible] [illegible] ބޭނުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

---

[1] 2021 ފެބްރުއަރީ 23 ވަނަ ދުވަހު ހައިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުން

[2] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 07 އޮކްޓޫބަރު 2021 [illegible]

ފަރާތުން އަޙްމަދު ޝާންގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޢަލާޤާތުގައި އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ކުރިއެވެ. އެ މައްސަލަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅީ 22 ނޮވެމްބަރު 2017 ގައެވެ.

6. އެ ދަޢުވާއަށް އަޙްމަދު ޝާން އިންކާރުކޮށް ދަޢުވާގައި ބުނެފައިވާ ކަންތައްތައް ސާބިތުވާ ވަރަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށް އަދި އެ ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ދަޢުވާއާ [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމި ގޮތް

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓު ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ، "......ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ނަންބަރު 1139/ސރސ/2675/2017 (22 ނޮވެމްބަރު 2017) ދަޢުވާ ފޯމުގެ ޖަދުވަލުގެ 1 ގައި ބަޔާންކޮށް، [illegible]/ ވ. [illegible]، އަޙްމަދު ޝާންގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޢަލާޤާތުގައި އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ކުޑަކުއްޖަކާއި، ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން [illegible] ކުރިން [illegible] އެ [illegible] ގުޅިގެން، ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] ނަޒަރުކޮށް ބެލިއިރު، އަޙްމަދު ޝާންގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުން މި ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޢަލާޤާތުގައި އެ މާއްދާގެ (ނ) ދަށުން ކަމަށްވިޔަސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަކާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ

(އ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކުރެވޭގޮތަށް ދައުލަތުން ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާތީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 1139/[illegible]/2017/2675 (22 ނޮވެމްބަރު 2017) ދައުވާ ފޮނުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް [illegible] މިންގަނޑުން މިދައުވާ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މާލެ / ވ. [illegible]، އަޙްމަދު [illegible] މައްޗަށް ދައުލަތުން ދައުވާކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ދައުވާ ފޮތް ބާޠިލްކޮށްދިނުމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފުވެރިފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާ [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅުއްވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

8.1 [illegible] ގޮތުން މައްސަލަ ކުރިއަށް [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

8.2 [illegible]

[illegible]

9. [illegible]

ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މަޖިލިސަށް ޤާނޫނުކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އަދާލަތު ސާބިތުވާ ފާހަގަކޮށް އެދުނެވެ. އެގޮތުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ؛

9.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގައި ގާއިމުކުރައްވާފައިވާ އުސޫލާއި އެޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ތާރީޚަށް ބަލާއިރުވެސް އެމައްސަލަ ނިމުނު ފަހުންވެސް ތިން މަސްދުވަސް ފާއިތުވެ ފަހުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަހުމުވެގެން ގޮތަކީ އަދާލަތު ސާބިތު ހިމެނިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި އެއް ހަވައަކަށް އަދުލުވެރިކަން އުސޫލާ ޚިލާފަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި 20 ވަނަ މާއްދާއާއި ވަކީލުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާކަމަށެވެ.

9.2 އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ހަމަވި ފަހުން އިސްތިއުނާފު އަދި ނުކުތުމަށް ފުރުޞަތު ދޭނީ އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި ހިމެނުނު އަމިއްލަ ބޭނުން ނުފޫޒު ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނެކަމެއް، މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އަދާލަތު ސާބިތު މައްޗަށް އިސްތިއުނާފު ހައްދު ނުކުތް ކޮށް އެކަމަކު ހަރަކާތެއް ގެނެސްދީގެން ނޫންކަމުގެވެ.

9.3 މި މައްސަލައަކީ ކުރިއާދެވުނު ތަރުތީބު ކަމަށް ބުނެފައި ކުރާ މައްސަލައެއް ކަމަށާއި، މިމައްސަލާގައި އަރިހު ދީފައި އެއްވެސް ބާރެއްގައި އަދާލަތު ސާބިތު ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތްތައް ފުރިހަމަ ކަމަށް ބުނެފައި ނުވާކަމަށެވެ.

10. އަދާލަތު ސާބިތުގެ ފުރުޞަތުން އިޖުތިހާދު ގޮތުން ފާހަގަކުރި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދިން ކަމުގެ ބޭނުމެއް 03 ވަނަ ކަމުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރި ކަމަކީ މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ މައްސަލަ ގާނޫނީ ނުކުތާއެއް ކަމަށްވާތީ އެ ނުކުތާ އިޖުތިހާދު ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައި ނުކުތާތަކަށް މިފަދަ ސަރަޙައްދުގެ މަޤާމުގައި ކަނޑައަޅައިދެއްވުމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ހިމަނައި އިސްތިއުނާފު ކޯޓު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކަންކަން ހިނގާފައިވާގޮތް

.11 މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި އަޙްމަދު ސަބާން ހިމަނައި އިސްތިއުނާފު ކޯޓު އިސްތިއުނާފު ކުރުވުން ގޮތުގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު،

11.1 ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރ ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި، ދަދަރި މިންގަނޑެން އެ ދަރުބާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ތަނުން ނަޒަރުކުރަން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައެވެ.[3] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހެޅި ފޯމުގައި އިސްތިއުނާފުރައްދުވާ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި އަޙްމަދު ސަބާން ނަން ހިމަނާފައި ނުވެއެވެ. އަދި، މިފަދަ ނިންމުންތަކުން އިސްތިއުނާފު ހަރަކާތްތަކުގައި އެއް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަމަލުކުރަމުން ދިޔަ ގޮތެކެވެ. އަދި އެ ދުވަސްވަރު މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ހައިކޯޓުން ބަލައިގަތުމުގައި އަމަލުކުރަމުންދިޔަ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ނުހިމަނައެވެ. އެގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތައް ފުރި ނަމަވެސް[4] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މައްސަލާގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު މިއީ ދިފާޢު އަސްލު ރައްދުވާފަރާތުގެ ބަސް ހަރުނަގަންޖެހޭ މައްސަލައެއް ކަމަށް އޭރު މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން ވަގުތުކުރިމަތިން މައްސަލަ ނިސްބަތްވާ އަސްލު ސާބިތުވާތީ މައްސަލައަށް ތަރުތީބުކުރުން ފުރުސަތު ދިނުމުން އުފުލާ ތާރީޚުތަކަށް އެކަމަކު ސާބިތު ބަދަލުވެފައިވަނީ 10 އޮގަސްޓު 2019 ވަނަ ދުވަހު ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި އޭރު މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުން

---

[3] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ 28 ޖޫން 2018 ގައި.

[4] މިޤަޟިއްޔާގެ ފުރަތަމަ އަޑުއެހުން ބާއްވާފައިވަނީ 13 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި، މިއަޑުއެހުން ކުރިއަށް ގެންދެވިފައިވަނީ އިސްތިއުނާފުރައްދުވާފަރާތް ނުހިމަނައި.

ފާހަގަކުރިއެވެ.[5] އެގޮތުގެ މަތިން އެއީ މިމައްސަލާގެ އަޑުއެހުންތައް ނިންމާލިކަމަށް މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ ބެންޗުން [illegible]

11.2 އެހެންނަމަވެސް މައްސަލާގެ އަޑުއެހުން ނިންމާލިފަހުން މައްސަލައަށް [illegible] 14 [illegible] 2019 ގައި ސިޓީއަކުން އެދިލައްވައެވެ. [illegible]

11.3 އޭގެ ފަހުން މައްސަލަ ބަލާ ބެންޗު ބަދަލުވުމާއި[6] ގުޅިގެން މައްސަލާގެ އިޖުރާއާތު [illegible] އަޑުއެހުމުގައި[7] މައްސަލަ [illegible]

11.4 އޭގެ ފަހުން 05 މާރިޗު 2020 ގައި މިކޯޓުގައި އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވިއެވެ. އެ އަޑުއެހުމުގައި [illegible]

---

[5] [illegible]

[6] މި [illegible] 04 ފެބްރުއަރީ 2020 ގައެވެ.

[7] 17 ފެބްރުއަރީ 2020 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު އަޑުއެހުން.

[illegible] [illegible] [illegible] އެ ސެކްޝަނުން [illegible] އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ޙަދީޘުގައި ފާހަގަކުރިއެވެ. މި އަޑުއެހުމުގައި މައްސަލާގެ މައުޟޫޢުގެ މައްޗަށް އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން ވާހަކަ ދެއްކިއެވެ. ނަމަވެސް ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާ ޖަވާބުދާރީވެފައި އިތުރު ފުރުސަތަކަށް ޝާންގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާތީ މައްސަލާގެ އިތުރު އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަށް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައެޅިއެވެ. އެއަށްފަހުން މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން ނިންމުމުގެ މައްސަލާގެ ހުކުމް ނެރުއްވައިފިއެވެ.[8]

11.5 މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible][9] މައްސަލަ [illegible] މައްސަލަ ހިންގުމުން ޝިކާޔަތް، [illegible] އެއްގޮތަށް މައްސަލާގައި އަޙްމަދު ޝާން [illegible] މައްސަލާގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން ޖަވާބު [illegible] ނަމަވެސް ހުށަހަޅުއްވާފައިނުވާތީ، މައްސަލާގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި އަޙްމަދު ޝާންގެ ބަޔާން ހޯދުން މުހިއްމު ކަމަށްވާތީ މައްސަލައިން [illegible] [illegible] ނަމަ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 08 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި [illegible] [illegible] އެންގުނެވެ. އެ އެންގުމުގައި [illegible] އަޙްމަދު ޝާންގެ ފަރާތުން "[illegible] [illegible] މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] މައްސަލައިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." މި ފަދައިން މި ކޯޓަށް އެންގިއެވެ.

11.6 މައްސަލައިން [illegible] ބޭނުން ނުވާކަން އަޙްމަދު ޝާން އެންގުމުން މައްސަލާގެ ބޭނުން ކަނޑައެޅުމަށް އިޖުރާއަތު [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] ނުދީ މި އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[8] 07 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތު.

[9] 07 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 24 ޖަނަވަރީ 2021 ގައެވެ.

ދަޢުވާ ފަރާތުގެ ވަކީލު ހާޒިރުވެފައި ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ ކަމަށް ފާހަގަ ނުކުރާކަމަށާއި ދައުލަތާ ޚިލާފު އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ފުރުސަތުދޭކަން އަދާކުރުން ޖިނާއީ ޕްރޮސީޖަރ ޤާނޫނުގެ ޙާލަތުގެ އަދުލުން އެ ފުރުސަތު މިކަމުން ދެވޭނެ.[10] އަދި އިސްތިއުނާފު ދައުލަތާ ޚިލާފުގެ މައްސަލައިގެ ހިމަނައި އިސްތިއުނާފު ވާޖިބު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޕްރޮސީޖަރގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ޚާއްޞަ ޚިލާފުން ކުރަނިވިފަ އެހެން މި ކަމާ ވެސް ބަލައިގަން ފާހަގަކުރެވެ.

11.7 މި ޤަޟިއްޔާގެ އިސްތިއުނާފު ދައުލަތާޚިލާފުގެ ގޮތުގައި އަނބުރާ ސާބިތު ހިމަނައި ދައުލަތާ ވާދީ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ގޮތުގެ މައްސަލަ މި މައްސަލަ ބެލި ފަރާތުން ބަލާފައިވާ މަރުޙަލާގެ އެ ހުއްދަ ދިނުމަށްވެ.

އިޖްރާއީ އިޢުތިރާޟާއި ގުޅޭގޮތުން ނިންމުން

12. އަނެއްކާވެސް ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން އިޖްރާއީ ގޮތުން ވަކިކަމަކީ ކަންކަމުން ދިފާޢު ކުރާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި މައްސަލަ ގޮތުން ހާޒިރުވެ ކުރިއަށްގެން ގޮތުން ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުން މައްސަލަ ބެލި ފަރާތުން ބަލާފައިވާ ނިންމެވި. އެ ނިންމުން ބިނާކޮށް އަންނަނިވި ސަބަބުތަކާ ގުޅިގެން.

12.1 ބިނާކުރެވިފައިވާ ދައުލަތު އުޅުމުގައިވާ، އެ ދައުލަތާ ގުޅޭ ނިންމާ އެއްޗެއް ނިންމުމުގެ އިސްތިއުނާފު އެޖެންޓެން، އިސްތިއުނާފު ދައުލަތާ ޚިލާފުގެ ޢަމަލު ހާޒިރުވުމަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސް މައްސަލަ ނިންމާން އުފެދުން ބިނާކުރި އިޖްރާއާތުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންވެގެން ނުވާކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމުމަށް ފާހަގަ ވ. ޕްރޮސީޖަރ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ފެށޭ ޤަޟިއްޔާ[11] ގައި ބަޔާންކުރައްވައިފައެވެ. ބުނުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންވެފައި މައްސަލައަކީ، މަރުޙަލާ ބިނާވެގެން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ ދައުލަތާއި ނަންބަރުތަކުން ކަނޑައަޅައި ދަރަޖައިން ނިންމުމެއް ނިންމުމެއް، އިސްތިއުނާފު ދައުލަތާ ޚިލާފުގެ ނިވިގެންނައި ޕްރޮސީޖަރ ޖިނާއީ ޢަމަލުން ކަނޑައަޅަން ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ.

---

[10] ދައުލަތާވާ އިސްތިއުނާފު ކުރަނިވުމަށް އަންގައި ޕްރޮސީޖަރ ޖިނާއީ ޤާނޫނު ހުށަހެޅި މި ނިންމެވި ވަނަ ނަންބަރު 95-B1/196/2021/19 (29 މާރިޗު 2021) ސިޓީއާ ގުޅިގެން ވާދީ އިސްތިއުނާފު ޕްރޮސީޖަރ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ ޢަމަލުން ކަނޑައަޅައިފައެވެ.

[11] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2019/SC-A/44 ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނަންބަރު

ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބެލި އެމައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުވުން ދަށުކޯޓުގެ މައްސަލައަކީ އެމައްސަލާގައި ދައުވާކުރުން ކުރި ދައުވާގައި، ދައުވާ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަރުދާހާއި ގުޅޭގޮތުން ދަށުކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމެއް ކަމަށް ފާހަގަކޮށް އެފަދަ މައްސަލަ ތަކުގައި އިސްތިއުނާފު ދައުރުވާ ފާހަގައަށް ނެތި އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅުން ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނުވާކަމަށް އެދުސްތޫރުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. ހަމަ ދެވުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޑިވިޝަން ބެންޗުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ އުސޫލު މިމައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރުވައި މިވާ މައްސަލާގައި ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކަށްވުރެ އެމައްސަލާގައި ދައުވާ ރައްދުވި ސާބިތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމި ނިންމުމެއްކަމަށްވާތީ، ކުރިމަތިލާ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އެނިންމުމަކީ ބާޠިލު ކުރައްވާ ހައިކޯޓުން ކަނޑު ގޮތަކަށް މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ވިސްނުމުން އުނިކުރުމުގެ މައްޗަށް ތަރުތީބުވާގޮތުން އަނެއް ނިޒާމީގޮތަކާ އަދާލަތު ބެލެން ކަމަށްބެލޭގޮތުން ޖެހެއްޖެއެވެ.

12.2 އިއްތިފާޤުވުމުގެ މައްސަލައެއްކަމުގައި ތަފާތުތަކެއް އަދަބުތަކާއިވާކަމެއް ބޭނ އަދަބުދީ ސަބަބުގެ ފަރާތުން ބަލާފައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ގެ ޝަރީއަތުގައި އަދަބުކުރުވާފައިވާ ގޮތުގެ މިމައްސަލާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް އެއްގޮތް ނުވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ގެ ޝަރީއަތުގައި އަދަބުކުރުވާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، އެ ޝަރީއަތުގައި ނިންމާފައިވަނީ؛

> "...ޖުޑީޝަލް ޕްރެސިޑެންޓް ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ދައުރުވާ ފާހަގައް ކުރެވޭނީ ނުވާތީ އެކި ކައިރިޓުގެ ސަބަބުތަކުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފު ދައުރުވާ ފާހަގައް ކުރެވިފައިވާކަން ޖުޑީޝަލް ޕްރެސިޑެންޓް އެދިފައި ނުވާތީ، މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިޖުރާއަށް ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް ފާރިހު ސަލާމަތްކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޝަރީއަތް ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިތުރުފުރުން ކަނޑައަޅައިފިއެވެ." މިހެންނެވެ.

ބަލާއިރު ޝަރީއަތުގައި ވެސް މި މައްސަލަ ހުށައެޅި އިސްތިއުނާފު ދައުރުވާ ފާހަގައް ނުކުރެވުނު ހުށަހެޅުން މައްސަލައެއްކަމެވެ. އެކަން އެހެން ކޮށްފައިވީ، އެމައްސަލަ އިޖުރާއީ ކުރިއަށް ނެގެންޖެހޭ

ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތެއް ހިމަނައިދިނުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދިފައި ނުވުމުންނެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތެއް [illegible] [illegible] ކުރިޔަށް [illegible] ސުވާލުކުރުމުން، [illegible] ފަރާތުން ހިމަނައިދިނުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެދިފައި ނުވާކަމާއި، [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުންނާއި ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާގައި ފުރުޞަތު [illegible].[12]

12.3 އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވީ ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުންނާ މި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ކުރިއަށް [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި ސުވާލުކުރުމުން، މިމައްސަލަ ކޮންމެ ގޮތަކުން ނިންމި ކަމުގައިވިޔަސް ދަޢުވާ ކުރައްވާ [illegible] ޤަވާއިދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

12.4 ދަޢުވާ ކުރައްވާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމަވާ އިބްތިދާއީ ޙުކުމް ނ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ޤަޟިއްޔާއާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގައި އުސޫލު ކަނޑައަޅުއްވައި، ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމަވާ އިބްތިދާއީ ޙުކުމް ނ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅުނު އުސޫލުގެ [illegible] [illegible] މައްސަލަތަކުގައި ހައިކޯޓުގެ ސްޓޭންޑަރޑް [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދުވަސް [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible]

---

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމުގެ 13 ވަނަ ނަންބަރު.

އިޤްރާރްކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ފުރުސަތު ދީފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] ބަޔާނުން މާނަކުރި ނުކުތާއަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޤްރާރްވުން [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައި ނުވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައެޅިފައި ނުވެއެވެ.

12.5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައެވެ.

12.6 [illegible]، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/352 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ކްރިމިނަލް ކޯޓު ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ދިނުނު ހުކުމް ބިނާކުރި އަސާސް:

13. ކްރިމިނަލް ކޯޓު ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ދައުވާ މަތިން މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ތަކުރާރު ނަޒަރުކޮށް އާޚިރުން ނިންމިނިންމުން ބިނާކުރި މައިގަނޑު ނުކުތާއަކީ، ދައުވާކުރާފަރާތުން އަދަދު ސާބިތުވޭ މައްސަލަ ދައުވާ އުފުލާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގައި ހިންގާނެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ކަމަށް ބަލައި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުވާކުރާ މައްސަލަތަކުގައި އެމައްސަލައެއް ސާބިތުކުރުމަށް، އެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 5 ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅުން ލާޒިމުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މި މައްސަލާގައި އެފަދަ ހެކިތަކެއް ހުށަ ހުށަހަޅާފައިނުވާ ކަމަށާއި އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއްގެ ޙައްޤު ނުލިބޭ ކަމަށް ސާބިތުވާތީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުވާ ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ނިންމާފައެވެ.

ދައުވާއަށްދިން ކުރިން ދިން ޖަވާބު ބަދަލުކުރުން

14. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 107 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާމީހާގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ދައުވާއާ ގުޅިގެން ދައުވާއަށް އޭނާ ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތް ބެލުމަށްޓަކައި ބޭއްވޭ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި[13] އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ދައުވާއަށް ޖަވާބު ދެވޭނެ[14] ޖެހޭނެއެވެ.

1- ކުށަށް އިޢުތިރާފުވުން، ނުވަތަ،

2- ދައުވާއަށް އިންކާރުކުރުން.

---

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްސަދަކީ ޕްރީޓްރަޔަލް ބައްދަލުވުން މަރުޙަލާ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމާ ބެހޭގޮތުން ކަމަށް އެޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައެވެ.

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

15. ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަކާއި، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެހައި ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުން ޝައްކުން ނުކުތާތަކަށް، މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު ފަރާތަކުން ފުދުންތެރިކަމާއެކު ހިނދުކޮޅެއްގައި، އެ ދަޢުވާއިގައި ސާބިތުކުރެވޭނެ ހެކި ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެއީ ޝަރުޢީ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެ ކަމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

16. އަދި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަކާއި، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެހައި ހެކިތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުން ޝައްކުން ނުކުތާތަކަށް، މަދަނީ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު ފަރާތަކުން ފުދުންތެރިކަމާއެކު ހިނދުކޮޅެއްގައި، އެ ދަޢުވާއިގައި ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެ ކަމަށް އެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

17. ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ސާބިތުކުރަން ޖެހޭނީ ޝައްކުގެ ޝައްކެއް މަދަނީ މިންގަނޑުން ވަޒަންކުރެވޭނެ، އެކަމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށުގެ އެކަމަކީ ދުވަހެއް ކުރާ ފަރާތެއްގެ ބަޔާނާ، އެ ހުކުމެއްގެ މިންގަނޑުގެ ޝައްކުގެ ހިސާބަށް ދާނެކަމަށް ބަލަންވާނެކަމެއް، އެގޮތުން އެ ދަޢުވާ ތުހުމަތު ގެންގުޅުން ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ ޝައްކު ދަރަޖަ ސާބިތުކޮށްދީގެން ކުރެވިދާނޭ ހުކުމެއް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުވާނެ ނުވަތަ ޝައްކުގެ ބަލަން ވާނެ ކަމަށެވެ.[15]

18. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ވަސީލަތް ގެނެސް ކަނޑައެޅުއްވުމުގައި، ދައުލަތުން ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމުން ކުރަނިވި ހިމެނޭގޮތުން ވަޒަން ޝައްކެއް، ކުރަނީ ދައުލަތުގައި ބާރުތައް ކަނޑައަޅާ ނުވަތަ އިތުބާރު ވަނީ ގެނެސްދީފައި ނުވާކަމަށް ވަޒަން ކުރެވޭނީ، އެ ދަޢުވާއަކީ، ދަޢުވާގެ ގޮތުން

---

[15] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ދެކުނު ބުރީގެ ނިންމުން 2018/HC-S-A/06 ޝަރީޢަތުގެ 3.3 އަދި އުތުރު ބުރީގެ ނިންމުން 2018/HC-N-A/07 ޝަރީޢަތުގައި މިގޮތުން ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.

ބަލަންޖެހޭނެ ދަލީލު އެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/434 މައްސަލައިގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[16]

ދަޢުވާލިބި ފަރާތާއި މިންވަރުގެ ތަފާތު ގޮތްގޮތުން ދަޢުވާއަށް ގުޅުންހުރި އަދަބުކަނޑައެޅުމުގައި ދެވޭ ހުކުމް

19. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު ސާންގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ވަޙުޝީ ގޮތުން ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރުމުގެ ފަދަ މިންގަނޑު ބަލާއިރު:

19.1 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 މައްސަލައިގައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަޙްމަދު ސާންގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޙަވާލާދީ އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ހުށަހަޅާފައިވާ، ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއަށް މައްސަލައިގެ އިޖުރާއަތުގެ އަޑުއެހުމުގައި އަޙްމަދު ސާންގެ ކުށަށް އިޢުތިރާފުވުމުން، އެދަޢުވާ ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމައި ޤާނޫނުގެ ގޮތުގައި 08 އަހަރާއި ދުވަސް ޖަލަށް ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ. އަދި ސާބިތު އާއި މިމައްސަލައިގެ އަނެއް ދަޢުވާކަމަށް ވާ ކުށް ކުރިއަށް ދިޔަ އިރު ކޯޓުން 03 ނަންބަރު ދަޢުވާގައި އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން 02 އަހަރު ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ، އެގޮތުން ހިނގާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ދޭގޮތުން އަމަލުތައް 06 ފަހަރު ހިންގާފައިވާ ގޮތުގައި ދަޢުވާކޮށް ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ. އަދި އެފަދަ ހުކުމް ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނުގެ ޙުކުމްތައް، ސާބިތުވާ އެއް ހުކުމެއް ފަދަ ގޮތަކަށް ކުރެވުނު ހުކުމާއި، އަދި އަމަލު ކުރެވުނު ގޮތުގެ މިންވަރު ބަލައި ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ، މިމައްސަލައިގައި ހިނގާ ޤާނޫނީ މާއްދާގެ ދަށުން ސާބިތުވެފައިވާ ޤާނޫނީ ދަލީލު ހުރިކަމަށް ނިންމާފައިވާއިރު، އަދި އަޙްމަދު ސާންގެ ދަޢުވާގެ އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާއިރު

---

[16] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/434 މައްސަލައިގެ ފައިސަލާގެ 7 ވަނަ ނަންބަރު.

ކުޑަކުއްޖާގެ ޑީއެންއޭ ޕްރޮފައިލްއާއި ދިމާވާ ކަމަށާއި އަދި ކުޑަކުއްޖާގެ ޖިސްމުން ފެނުނު ޑީއެންއޭ ޕްރޮފައިލްގައި އިންސާނުންގެ މަނިގެ އަސަރު ހުރިކަން ސާބިތުކުރުމަށް ޑީއެންއޭ ރިޕޯޓާއި އަދި ތަޙުޤީޤުކުރި ފުލުހުން އަދި މެޑިކަލް ސައިންސްގެ ހެކިބަސްތަކާއި ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓު ތަޙުޤީޤުކުރި ފުލުހުންގެ ބަޔާނާއި ރިޕޯޓު ތަކެއްޗާއި އެ ރިޕޯޓު ތަޙުޤީޤުކުރި ފުލުހުންގެ ބަޔާނުގައި ހުރިކަމުގެ ސާބިތުކަމަށް ބަލައިފައެވެ.[17]

19.2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބުނެފައި ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުން ގަސްތުގައި އަތްލުމާއި ކުޑަކުއްޖާ ކަމުގައިވާ ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، ހަމަ އެމާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ގައި "ކުއްޖެއްގެ ކިބައިގައި ފާޚިޝްގޮތުގައި ނުވަތަ ފާޚިޝްވާގޮތުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަރުމަށް ބާރުއޮތްގޮތުގައި، ނުވަތަ ޖިންސީ އަދާހެއް ލިބިގަނެވޭން ކިތަންމެ ހާލަތެއްގައި ބަލާ ފަދައިން އަތްލުން"؛ (2)ގައި "ބޮޑުގެ ސިކުނޑި އަތްލުން، ނުވަތަ އުނގުޅުމަށް ފަރުވާދިނުން އަތްލުން" ބުނެ ބުނެފައި އެކުލެވިގެން، މިފަދަ މަސްއަލަތަކުގައި ހުކުމްކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ހެކިތަކަށް ބަލައި ގޮތް، އަދި މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދެވޭ ހުކުމަކީ ދެމިއޮތް ހުކުމެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ދައުލަތުގެ އުޞޫލުތަކުގެ ތެރެއިން ބިނާވެގެން ކަމަށް ނިންމާފައެވެ.

19.3. އެހެންކަމުން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނު އަސާސީގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށް ދިނުމަށާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށް ހުރިގޮތުން ދިފާޢުގެ ޙައްޤުތަކުގެ ސަލާމަތާއި ސާބިތުކުރުމުގެ ދިރާސާކުރުމާ ހުރި ކުރަނަގާއިދުގެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިއާޔަތްކުރަން ބޭނުންވާނެ ވަކިވަކި ކުށެއް ގެންގުޅުން ތަކެތި ނެތްކަމަށް ކުރިއަށް ގެނައި

---

[17] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އާއި ދެމެދު ނަންބަރު 1139/ހއ/2675/2017 (22 ނޮވެމްބަރު 2017) ތާރީޚް ކޯޓު 11/ ޖޫން 2018 ގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކުރަމަށްދިން ބިނާކޮށްފައިވާ ހުކުމް

ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މަދަނީ މިންގަނޑުން ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ހެކި ވަޒަންކުރަން ޖެހޭ ގޮތުގައި ރިޢާޔަތެވެ.

19.4. ވީމާއެކު، މިމައްސަލައަކީ މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މައްސަލައެއްކަމަށް ފެންނާތީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މަގެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހެއެވެ.

ހުކުމް:

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1289/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާއަކީ މަދަނީ މިންގަނޑުން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ދަޢުވާއެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑިޝަރީގެ ޤާނޫނު)ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ރިމާންޑްކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

އިސްވެރިފަނޑިޔާރު [illegible]

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

(ރަސްމީ ސިއްކަ)